

שְׂפִילָה לְהַמְרָה

ח כסלו התשפ"ג
מפטירין רעמי תלואים
(הושע יא, ז)

פְּרִשְׁת וַיֵּצֵא

סיפור לשבת

"וַעֲנֵתָהּ בִּי צְדָקָתִי בַיּוֹם מְוֹזָר" (ל, לב)

בפרשתינו למדים על הפעולות שעשה יעקב אבינו בחוכמתו, להציל את מה גגזל לבן ממנו.

בימי עלומיו שימש רבנו חיים בן עטר זכר צדיק לברכה האור החיים הקדוש, כרבה של העיר סאלי. באותה תקופה נודמן פעם סוחר אמיד לסאלי בדרך למסעיו, ובערב שבת חיפש מקום לעשות את השבת, הוא פנה לאחד מנדיבי הלב שבעיר וביקש להתאכסן אצלו. 'איזו שאלה? אשמח לארח אתכם בביתי' היתה תשובתו. המשיך האורח: מוכרח אני לסדר כמה ענינים עד בואי אליך, ובכן אשמח באם יודיע לי כבודו, כיצד מגיעים לביתו, ובינתיים אבקש ממנו שיואל בטובו לשאת את תרמיל הכסף שלי לביתו, אינני רוצה להסתובב ברחובות עם כל כך הרבה כסף.

הסכים המארח, סחב את התרמיל, והצניעו בירכתי הבית. את השבת בילה האורח באוירה נוחה ונעימה, וכצאת השבת הודה למארחו על האירות. והיכן תרמילי? שאל האורח בעמדו על פתח הבית. איזה תרמיל? שאלו המארח. זה עם הכסף שמסרתי בידכם להוביל לביתכם, ענה האורח. ענה המארח, לא היו דברים מעולם, לא נמסר בידי שום כסף. בלית ברירה הזמין האורח את מארחו לדין תורה, בבית דינו של רבנו האור החיים הקדוש. הקשיב רבנו לטענות שני הצדדים, ופנה אל המארח: מה דעתך על החשד הלזה? שקר בפיו, ענה האיש. הלוואי ולא הזמנתיו לביתי. לאחר מכן פנה רבנו לתובע, ושאלו האם יש לו עדים שראו את מסירת התרמיל לידי מארחו? ענה האורח, אין לי עדים, אבל עמדתו תחת העץ בשעה שנתתי לו את כספי. אמר לו רבנו, אמרת עץ, מהר לך ותזמין את העץ ל"בית דין". האורח שהיתה לו אמונת צדיקים, האמין כי רבנו האור החיים הקדוש עומד לבצע איזה מעשה נסים עם העץ, ומשום כך נחפו לצאת לכיוון בו עמד העץ.

בינתיים פנה רבנו אל המארח הנתבע, ושאל אותו אמור נא, מהי השערתך, האם כבר הגיע האיש למקום העץ? ענה הנתבע: בהחלט שלא, הן מרחק רב מכאן ועד העץ.

נענה רבנו ואמר, פיך הכשילך, לדברך שלא מסר לך האיש שום כסף, איך תדע לשער את המרחק. ומיד הודה המארח, בקבלת התרמיל עם הכסף, ועד שחזר האורח התובע עם העץ, עמד תרמילו בחדר הבית דין.

אשא עיני

נוחה הגדול של הראיה והשפעתה על חיי האדם

פרק ב' ומדוע נבחר הרב להיות המשגיח
ספר הגה"צ רבי נתן מאיר ווקטפונגל זצ"ל, אשר כהן כמשגיח בשיבתו של הגאון האדיר הרב אהרן קוטלר זצ"ל:
"הנה בזמנו היה רבים טובים ממני, ואני תולה את מה שהרב קוטלר זצ"ל בחר בי להיות משגיח בשיבתו הקדושה, רק בכך שהייתי נוהר בשמירת הענינים בכל פחי, פי לאשתי הרבנית היתה מדרשה לבנות, וכאשר הן היו מגיעות בשבת לאכל את סעודות השבת בביתנו, היו שואלות אותי הרבה שאלות בעבודת השם ובהנהגה, והייתי מחזיב להשיב להן, ואף על פי כן מעולם לא הרמתי את עיני להביט ולראות את אחת מהן חס ושלום, וכך שמרתי את עיני בכל פחי, ואני תולה את מה שלקח אותי הרב קוטלר לכהן כמשגיח בשיבתו הקדושה, רק בזכות זאת ששמרתי את עיני בכל פחי תמיד, ובזכות שמירת הענינים היה לי מה לומר (בדפדפנות). וכך יצאו ספרים אלו "קבץ שיחות" לאור עולם, שכלם הם פרי של שמירת הענינים", סיים הרב (קונטרס "לקט רשימות").
במה תלה הרב את סוד הצלחתו בשיבה

ספר הגאון רבי אשר ארזלי שליט"א, מראשי ישיבת מיר המעטייה בעיר הקדש ירושלים חובב"א, אשר זכה להעמיד אלפי תלמידים, ולשעוריו הנפלאים יצא מוניטין רב, כאשר צבור גדול בא לשמע את שעוריו המרתקים והתזקקים, והנה באחד הימים נגש אליו אחד התלמידים ושאלו: 'למדנו רבנו, כיצד זכה הרב ששעוריו מתקבלים באופן זה עצום, עד שרבים כל כך צמאים לשמע את דברו?' אשר בפיו? השיבו ראש הישיבה ואמר לו:
"האמת אגיד ולא אכחד, כי גם אני בעניי תמתי על כך, וחפשי בעצמי מה סוד ההצלחה הגדולה הזו, עד שהחלטתי כי סבת הדבר היא במה שעשיתי בימי בתרומתי, כאשר למדתי בשיבת מיר, והיה נהוג בזמנו שהבחורים מקבלים דמי כסף להוצאותיהם מהנהגת הישיבה, ואני שמרתי את כל הכסף ולא השתמשתי אתו כלל לצרכי, אלא שמרתי אותו כדי שאוכל לנסע ולתור לביתי במונית, בכדי שלא אצטרף לנסע בתחבורה העבורית אשר בה המקשולות מצויים, וכך אצקה לשמר את עיני מכל מיני מראות אסורות, ולעניינות דעתי", אמר הראש ישיבה, "ההשקפה הזאת אשר עשיתי כדי לשמר את עיני בקדושה ובטהרה, היא אשר עמדה לי ששעוריי ימצאו חן בעיני בני התורה" (מתוך חינוך בשמחה להגר"י זלברשטיין שליט"א).

ר"ת	יציאה	כניסה	ירושלים
17:51	17:14	16:00	ירושלים
17:48	17:15	16:15	תל אביב
17:48	17:13	16:06	חיפה
17:52	17:16	16:18	באר שבע

הבן איש חי

שאלה: אמרו חז"ל אסור לאדם להסיח דעתו מתפילין. והנה דבר זה קשה מאד, שאם לא יהא מסיח דעתו מהם איך יכוין בתפלתו, הן אמת כי אמרו בתפילת העמידה אינו מחויב בזה בעבור שצריך לכוין בתפלתו, עכ"ז אנחנו רואים בספרי הקודש מזהירים לכוין גם בשאר התפלה כמו זמירות וברכות ק"ש וכיוצא, דבכולם צריך האדם לכוין לדעת משמעות הדברים היוצאים מפיו, וא"כ איך יתקיימו שתיים כהלכתן ביחד. כונת הדברים והסת הדעת. וידוע שאין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עם בריותיו. ואנחנו לא נדע מה נעשה כי הוא דבר קשה מאד, וכמעט יש לו מר שהיא אזהרה שאין הצבור יכולים לעמוד בה, בפרט בדורות אלו שאין המוח סובל כ"כ. יורנו המורה לצדקה ושכמ"ה.

תשובה: הכי ארוז'ל בגמרא דמנחות דף ל"ו ע"ב "אמר רבא בר רב הונא חייב אדם למשמש בתפילין בכל שעה קל וחומר מצוין, ומה צוין שאין בו אלא אזכרה אחת אמרה תורה והיה על מצחו תמיד, שלא יסיח דעתו ממנו, תפילין שיש בהם אזכרות הרבה עאכו"כ ע"ש. נמצא עיקר החיוב הוא שהאדם צריך למשמש בהם תמיד, ועל ידי המשמוש או ממילא הוא נותן דעתו עליהם, ואם הורגל למשמש ודעתו טרוד בתפילתו לא עביד אסור מאחר שהוא ממשמש ואינו פוסק ממשמשו, ובתפילת י"ח שצריך לעמוד ידיו

כפותים, שאינו יכול למשמש, או גם מן המשמוש פטור בעת ההיא. ועיין עוד סברת הטור ז"ל ודעמיה בענין הסח הדעת בס" מ"ד וזה יהיה סיוע לאדם להנצל מן מדת הדין בענין זה. והיה זה שלום, ואל שדי ה' צבאות יעזור לי. כ"ד הקטן יחזקאל כחלי נר"ו.

שאלה:

אדם המגדל שערות ראשו והם ארוכין הרבה וטבעו הוא ששערותיו רכין הם ובורר לו שימצא בהם כמה שערות תלושין יען כי בכל פעם שסורק במסרק יורדין שערות הרבה שהם תלושים מאליהם מקודם והוא מרגיש שאין נתלשים כולם עתה ע"י המסרק אלא מרוב רכותן הם נתלשים מאליהם ע"י חיכוך שמחכך בראשו והתלושים נשארים מעורבים עם שערות המחוכים ואין נפרדים ויורדים אלא ע"י מסרק וזה שאל אם יש לחוש לחציצה בשביל התפילין של ראש מחמת שאלו התלושין המעורבים בשערות יהיו חוצצין בין ראשו לתפילין ועל כן מחוייב לסרוק כל יום במסרק קודם הנחת תפילין או"ד כיון דהם נתלשו משערות ראשו ולא באו מבחורץ אין חוצצין. יורנו המורה לצדקה ושכמ"ה.

[המשך בשבוע הבא...]

{שורת' תורה לשמה'}

שאלה: מי שהיה מהלך בדרך ממקום למקום והיה נושא בחיקו תפילין ללבוש אותו כל יום בעודו בדרך. ובלילה כשהוא ישן מניח התפילין בין כר לכסת מן הצד כדי לשמרו שם ויהיה מזומן אצלו תיכף ומיד בבוקר ללבוש קודם שירכב על חמורו אי שרי למעבד כן כיון דמניחו מן הצד או"ד חיישינן שמא בלילה בתוך שנתו יהיה נגרר ראשו על מקום שמונח התפילין ונמצא שוכב עליהם ואיכא בזיון דתפילין או שמא הם יהיו נגררין ע"י תנועתו כאשר יתהפך בתוך שנתו ויהיו תחתיו ונמצא שוכב עליהם. יורנו המורה לצדקה ושכמ"ה.

תשובה: נידון זה הוא מפורש ויצא במסכת תמיד פרק א' דתנן בגדי קודש פושטין ומניחין אותם תחת ראשיהם ומפרש בגמרא אימא נגד ראשיהם א"ר פפא שמע מנה תפילין מן הצד שריין ולא חיישינן דילמא מיגנדר ונפיל עלייהו. ופירש רש"י ז"ל דהא אפילו בבגדי קודש דאית בהו איסור תורה לא חיישינן שמא יתגלגלו ויבואו כנגד ראשו וכ"ש בתפילין דהוי איסורא דרבנן דדמי לבזיון דלא חיישינן ע"ש. ועיין ביומא דף ס"ט נמצא נידון השאלה ממש מפורש כאן. ועיין בגמרא דברכות דף כ"ג ע"ב בענין דרב יוסף

כפופים, שאינו יכול למשמש, או גם מן המשמוש פטור בעת ההיא. ועיין עוד סברת הטור ז"ל ודעמיה בענין הסח הדעת בס" מ"ד וזה יהיה סיוע לאדם להנצל מן מדת הדין בענין זה. והיה זה שלום, ואל שדי ה' צבאות יעזור לי. כ"ד הקטן יחזקאל כחלי נר"ו.

ספר הרדים

פרק סב [תשובה א]

מצות התשובה [המשך]

השבעה עשר, לרדף פעולת החסד והאמת, שְׁנֵאָמַר (משלי טז, ו) בְּחֶסֶד וְאֱמֶת יִכְפֹּר עוֹן. הַחֶסֶד, צְדָקָה וּגְמִילוּת חֲסִדִים. וְהָאֱמֶת, שְׁיָחֵק דְּיֵי אֲנָשֵׁי הָאֱמֶת וַיִּנְשָׂא רֵאשִׁים וְאֲנָשֵׁי הַשָּׁקֶר יִשְׁפִּיל, וְיִקְרָא תְּמִיד אֶת ה' בְּכָל עוֹ.

השמונה עשר, שִׁיחֶיהָ חֲטָאתָו נִגְדוּ תְּמִיד עַד יוֹם מוֹתוֹ, שְׁנֵאָמַר (תהלים נא, ה) יְחַטְּאֵתִי נִגְדֵי תְּמִיד.

התשעה עשר, עֲזִיבַת חֲטָאוֹ, אִם יוֹדְמָן לוֹ אוֹתוֹ הַחֲטָא וְכִבֵּשׂ אֶת יְצָרוֹ וַיִּבְרַח כְּמַפְנֵי חֶרֶב מִפְּנֵי יְרֵאת אֱלֹהֵיו. נֶאֱמַר אִם לֹא יוֹדְמָן, בְּעַת אָמְרוֹ בְּכָל נִפְשָׁךְ כִּמֶן אֶפְלוֹ הוּא נוֹטֵל אֶת נִפְשָׁךְ בְּשֵׁלֶשׁ עֶבְרוֹת, בְּעִבּוֹדַת אֱלִילִים בְּגִלּוֹי עֲרִיזוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים, שְׂאֵם יָבֹאוּ לְיָדוֹ יְמָסֵר נִפְשׁוֹ וְלֹא יִחְטָא בְּעִבּוֹר אֲהַבַת הַמֶּלֶךְ יִתְבַּרְךָ.

העשרים, לְהִשְׁיב רַבִּים מֵעוֹן בְּאֲשֶׁר תִּשְׁיֵג יְדוֹ, שְׁנֵאָמַר (יחזקאל יח, ל) וְהִשְׁיבוּ מִכָּל פֶּשְׁעֵיכֶם, לְמַדְנֵנוּ כִּי זֶה מַעֲקָרֵי הַתְּשׁוּבָה. וְבִסוּף הַסֵּפֶר (שער ד) כְּתַב הָרַב ז"ל עַל מַה שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (יומא פו, א) אַרְבָּעָה חֲלוּקֵי כְּפָרָה.

א. עֵבֶר אָדָם עַל מַצּוֹת עֲשֵׂה וְעֲשֵׂה תְּשׁוּבָה, אֵינּוּ זֶן מִשָּׁם עַד שְׁמוֹתָלִין לוֹ. וְכֵן אִם הִרְהַר בְּעִבְרָה וּמִיָּד נִתְחַרַט. וּמִכָּל מְקוֹם בְּזִמְן הַמְקַדֵּשׁ הֵיךָ מִבְּיַת קַרְבָּן עוֹלַת נִדְבָה לְהִתְרַצוֹת לְפָנֵי הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, וְעַתָּה שְׂאִין לָנוּ קַרְבָּן בְּעִנּוֹתֵינוּ, אִם חֲטָא אָדָם בְּהִרְהוּר הַלֵּב אוֹ שֶׁעֵבֶר עַל מַצּוֹת עֲשֵׂה, יִקְרָא פְּרִשַׁת הַעוֹלָה אֲשֶׁר בַּתְּחִלַּת סֵפֶר וְיִקְרָא וּבַתְּחִלַּת סֵדֶר צוֹ אֶת אֲהָרֹן, כִּי בְּקִרְיַאת פְּרִשַׁת הַקַּרְבָּן יִהְיֶה לָנוּ בְּמִקוֹם הַקְּרִיבַת הַקַּרְבָּן, כְּדָאָמְרוּ (מנחות קי, א) כָּל הַעוֹסֵק בְּפְרִשַׁת עוֹלָה כְּאֵלוֹ הַקְּרִיב עוֹלָה, בְּפְרִשַׁת חֲטָאת כְּאֵלוֹ הַקְּרִיב חֲטָאת, בְּפְרִשַׁת אֲשָׁם כְּאֵלוֹ הַקְּרִיב אֲשָׁם.

ב. עֵבֶר עַל מַצּוֹת לֹא תַעֲשֵׂה, תְּשׁוּבָה תוֹלָה יוֹם הַכַּפּוּרִים מְכַפֵּר. וְיִהְיֶה אָדָם מִתְּכָה מִתִּי יָבֵא יוֹם הַכַּפּוּרִים לְכַפֵּר עֲלֵינוּ, וְלָכֵן צִנּוּנוּ יִתְבַּרְךָ לְעֲשׂוֹת סְעוּדָה עֲרֵב יוֹם הַכַּפּוּרִים שְׁנֵשְׂמַח כִּי יְכַפֵּר עִנּוֹתֵינוּ.

ספר חסידים

סימן כ"א

חסידים הראשונים היו כותבים באגרת עונותיהם כשהיו חוטאים כדי להתודות על חטאתם וכדי שיזכור ויתחרט ויעשה תשובה מפני שזוכר עונותיו שהוא עתיד ליתן דין וחשבון עליהם ויעשה תשובה ולפיכך טוב לכתבם לקיים מה שנאמר (תהלים נא ה) וחסאתי נגדי תמיד וזוכר יום המיתה וגינהם ויום הדין ולבסוף אהבת שמים כי היא מובחרת אך ברמז יכתבם שלא ימצאם שום אדם. ומה שאמרו חצוף מאן דפריש חטאיה זהו שמגיד לכל אשר חטא אבל מותר להגיד לאדם צדיק וצנוע אחד מעונותיו כדי שיראה לו היאך יעשה תשובה או ישאל לו סתם אדם שעשה עון זה ובא לשוב היאך יעשה תשובה. אעפ"י שהתשובה והצדקה יפה לו לאדם בכל עת. ימים שבין ר"ה ליה"כ יפה היא יותר ומיד היא מתקבלת שנאמר (ישעיה נה ו) דרשו ה' בהמצאו במה דברים אמורים, ביחיד, אבל בציבור כל זמן שהן עושים תשובה וצועקים בלב שלם הם נענין שנאמר (דברים ד ז) מי כה' אלהינו בכל קראנו אליו. יה"כ הוא יום התשובה לכל יחיד ולרבים והוא קץ מחילה וסליחה לכל ישראל לפיכך חייבים הכל לעשות תשובה ולהתודות ביי"ה ומצות וידוי יה"כ שיתחיל מבעוד יום קודם שיאכל וישתה שמה יחנק בסעודתו ויאמר הוידוי שנהגו אבל אנחנו חטאנו והוא עיקר הוידוי. העבירות אעפ"י שהתודה ביה"כ זה ועודנו עומד בתשובתו מתודה עליהן ביה"כ אחר שנאמר (תהלים נא ה) כי פשעי אני אדע וחסאתי נגדי תמיד:

חידושים לפרשה

וְהָאֵן הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ מִצֶּבֶה יְהוָה בֵּית אֱלֹהִים נָחַל אֲשֶׁר תִּתֵּן לִי עֲשֹׂר אֲעֲשֶׂרְנוּ לְךָ (כח, כב)

כתב הרב חיד"א ז"ל בספרו 'נחל קדומים', שאף על פי שיעקב אבינו ע"ה היה מחוייב להפריש מעשר מנכסיו מדין המנהג, שכן אברהם אע"ה היה מפריש מעשר, וכן יצחק אע"ה, ואם כן מה קיבל כאן יעקב אע"ה על עצמו? אלא שקיבל כאן על עצמו להפריש מעשר כפול, דהיינו חומש (חמישית). וזו לשונו של הרב חיד"א: אֲשֶׁר לומר, כי הנה אברהם ויצחק אבותינו ע"ה קימו מעשר, כמו שכתבו הרמב"ם והראב"ד פ"ק קמ"א דמלכים, ואם כן, דבר שנהגו אבותי, צריך לקיים מדין תורת המנהגות (ואם כן מה קבל על עצמו יעקב, שלא היה נוהג בו כבר קודם?) ! והינה רבותיה דיעקב אע"ה, לתת חמש. וזהו שאמר: "עשר אעשרנו" - דהיינו חמש, כמו שכתוב בכתבות דף ג'. ואף שאני מוסיף תוספת מרבה, ובתוספת שרי [=מותר] על מנת לקבל פנים - אני דעתי הכל לשמך ולזכרך. וזהו: "עשר אעשרנו" - חמש, לך - לשמך וזכרך, ולא לקבל פנים ח"ו. ובכניתי בתקתי בקונטרס 'פני דוד', בהעלותך, הוֹצִיא חֶמֶשׁ גַּם מִהַבְּנִים, דְּהֵינּוּ לְךָ וְיִשְׁשַׁכְּר. עין שם פ"ק פ"ד. עד כאן לשונו בספר נחל קדומים. הנה שאלה זו נשאלה גם על ידי מפרשים אחרים: מכיון שקבל יעקב אע"ה על עצמו חומש, מדוע לא הפריש גם מזרוע חומש, אלא מעשר בלבד (את לוי), כמו שמובא במדרשים? ופלפלו המפרשים בזה. והרב חיד"א יישב קושיה זו, שאכן הפריש חומש, וצריך ללוי את יששכר, וכמו שמצינו ששבט יששכר היו תלמידי חכמים, וכמו שנאמר (דברי הימים - א, יב, לג): "ומביני יששכר יודעי בינה לעתים". וז"ל בס"ד שרמו כן הכתוב (ולא ראיתי דברי הרב בספר 'פני דוד') באמרו: "וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך", כי המילה "לך" היא נוטריקון לוי יששכר, דהיינו: גם מהילדים אשר תתן לי אפריש חומש, והם לוי ויששכר, וכתירוץ הרב חיד"א זצ"ל, זיע"א. ויקר הוא הרמוז.

{ 'תורת מאיר' | הרב מאיר מושיאשווילי שליט"א }

וְהָיָה זֶרַעְךָ כַּפֶּסֶד הָאָרֶץ וּפְרֻצֹת יָמָה וְקִדְמָה וְצִפְנָה וְנִגְבָּה (כח, יד)

יובן בס"ד, הנה יש ארבעה יסודות, ויסוד העפר הוא תחתון שבכולם, שאין תחתון ממנו, והעניו צריך לחשוב עצמו כעפר שהוא תחתון מן הכל, שצריך לתפוס בענוה קצה האחרון. וידוע כי שלשה דברים חסרונן הוא יתרונו, ואחד מהם הוא ענוה, כי מאן דאיהו זעיר איהו רב [וזהו ח"א קכב ע"א]. והנה, מרתו של הקב"ה מדה כנגד מדה - אם האדם תופס בענוה קצה האחרון שחושב עצמו כעפר שהוא תחתון לארבעה יסודות, אז הקב"ה מרבהו ומגדלו לארבע רוחות. וזהו שאמר: "והיה זרעך כעפר הארץ" כלומר, עניים ושפלים בקצה האחרון, שחושבים עצמם כעפר שהוא יסוד רביעי תחתון. ואז על ידי כן "ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה" - שהוא לארבע רוחות העולם. או יובן בס"ד "והיה זרעך כעפר הארץ" כלומר, אם יחטאו יש להם תקנה בתשובה שחוזרים ונתקנים, כמו שנאמר (ירמיה לא, ג): "עוד אֶבְנֶנּוּ וְנִבְנִיתָ" כדמיון העפר שבונים בו, ואם נתקלקל הבנין חוזרים וגובלים את העפר של הבנין ההוא מחדש, ובונים בו בנין חדש.

אם יהיה אלהים עמך וישקרכי בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבוש (כח, כ)

יובן בס"ד לרמוז כי אלהים גי' פ"ו, ועם הכולל הוא בגי' פ"ז, שכאשר יתמתק יהיה בסוד פ"ז, כי תוספת מספר אחד יורה על המיתוק. וזהו שאמר: "אם יהיה אלהים עמך" יהיה רמז על המיתוק שהוא הוי"ה חדשה שמתהפך לרחמים, ועל ידי כן "ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך", כי שתי פעמים הוי"ה אלהים - שהם סוד מיתוק שם אלהים בשם הוי"ה - עולה בגי' דרך. והנה, שם אלהים במיתוקו הוא בסוד פ"ז, כי מספר האחד הנוסף על פ"ו יורה על המיתוק, ולזה אמר: "ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש" - לחם בגד גי' פ"ז כמספר שם אלהים עם הכולל, המורה על המיתוק שלו.

{ 'בניהו' על התורה לרבנו יוסף חיים זיע"א }

נצור לשונך מרע

הלכות רבילות | כלל ד סעיף ב

אם ראובן גנה את שמעון בפני שנים, ועבר אָחַד מֵהֶן על אסור רבילות ונגלה את הדבר לשמעון, אף על פי כן יזהר השני (ג) שלא לגלות דבר זה לשמעון, וכל שכן אם הוא מטעים את הדבר יותר, דאסור, ורובל נקרא עבור זה. ולא מקבצי אם הוא מכין משמעון, שיעדין מסתפק בזה, (גפון), ששמעון שאלו: אם אמת הוא, מה שספר לי חברך, שראובן גנה אותי בפניכם, בנדאי אסור לו לגלות לו, אלא אפלו בסתמא גם כן לא יגלה לו, כי בדבריו הוא מוזיק יותר השנאה שקלבו על ראובן, שיחזקל אפלו יותר, קשישמע מפני שנים, משאם היה שומע רק מפי אָחַד. וגם פעמים שיבואו גם כן למריבה על ידי זה השני, שנתעורר הרבילות מחדש.

(ג) שלא לגלות דבר זה. אעתיק פה כל הסברות שהיו לי בענין זה למען יתברר הענין היטב. דלכאורה יש להחזיר דבר זה ממה שאמרו כל מלתא דמתאמרא באפי תלתא לית בה משום לישנא בישא, והטעם פירש הרשב"ם בבב (לט ע"א) דהוי מילתא דעבידא לאיגלווי וכל מילתא דעבידא לאיגלווי לית בה משום לישנא בישא, וכל שכן בזה שכבר נתגלה לאותו פלוני. אך יש לדחות, דשם כיון שבעת שאמרו המספר הראשון היה בפני שלשה ועיז בודאי עשוי להתגלות, לכך מותר אחכ לאחד מהשלשה השומעים לגלות דבר זה, משום דבודאי נתרצה לזה שיתגלה לו כמש היר הקטנה, או כמו שכתבנו לעיל בחלק א' בכלל ב' סק ד' דשם רובל לא הונח על דבר העשוי בודאי להתגלות עיש, (ועין לעיל בכלל ב' סג שיש כמה פוסקים שמחמירין בזה). משאכ בזה דבעת ספורו של הראשון לא היו עבידא לאיגלווי דלא ספר כי אם בפני שנים, ומסקינן ב(ט) דכולי עלמא אית להו דרבה בר רב הונא אכ ממילא חל על זה אסור רבילות. וכי בשביל שעבר אחד על הלאו דלא תלך רכיל וספר את הדבר, התר לו לשני גם כן להיות רובל. ומכל מקום אינו ברור לאסור דאפשר לומר כיון דעכפ כבר נתגלה לאותו פלוני מזה ואין המספר הזה מסבב דבר חדש בספורו אין אסור בזה.

הצטרפו אלינו ותמכו בהגדלת הצדקה והחסד למשפחות

עמותת "בצדקה תפוננו" שמה לה למטרה לספק ולדאוג לצרכיהם של משפחות מעוטי יכולת פלפלית ע"י מתן סיוע פלפלי רחב היקף. העמותה פועלת ללא מטרת רווח כלל!

- חלוקת סלי מזון שבועיים
- מתן מוענה לחוסרים ביתיים בסיסיים
- חלוקת סלי לידה לילודת ולתנוע
- ועוד פעילויות ותמיכה בחגים ומועדים

דרכי התקשרות לקבלת והפצת העלון:
 alon@gamah.org - אימייל לכל מטרה
 WWW.GAMAH.ORG - אתר הגמ"ח
 054-4785404 | 054-6091685

לתרומות:
 בנק לאומי (10) | סניף 858 | מס' חשבון 06555085 | מס' עמותה 580643104
 קוד מוסד להרשאה בחשבון הבנק 21965
 ניתן לתרום גם דרך "גדרים פלוס" ובאשראי בטלפון ובאתר

חיוזק אמונה וביטחון

ברטה TV

[המשך משבוע שעבר]

הרבה פעמים מה שאנחנו הורגלנו מהילדות נשאר איתנו עד זקנה מעליבים אותנו מיד משיבים מתגרים בנו מרימים ידיים, זה תגובות אוטומטיות. לא הורדנו את המצב של אוטומטי אנחנו ממשיכים לפעול אוטומטי למרות שבשעות כאלה צריך להשתמש עם השכל ולא עם האוטומט לכן יכול להיות שהאדם שהוא יהיה תנא אפילו קדוש והוא רגיל לקבל לקבל לקבל ויום אחד לא יתנו לו, הטייס האוטומטי יפעל והוא יהרוג בן אדם. לא יאומן כי יסופר. אדם יכול לחמוד אפילו את העור של אביו ואמו, לא חבל לזרוק עור? אפשר לעשות מזה שטיחים. לאן יכול להגיע בן אדם אם הוא לא מתקן את עצמו? כיצד מתקנים האנשים את עצמם? ע"י לימוד מוסר, אם אדם לא ילמד מוסר אפילו הוא ילמד את כל השי"ס, ולא יעבוד על מוסר, האדם הזה יסאר על מצב אוטומט, אמנם הוא יבנה על האוטומט אבל ברגע הנסיון הוא יכשל ויפול.

יהודים יקרים כולנו יודעים ב"ה את ערך התורה הקדושה וכולנו יודעים שהיא מחזיקה את העולם כולו, כששואלים אותי בארץ למה בני הישיבות לא מתגיסים לצבא אני עונה שבני הישיבות לא רק שמחזיקים את העם היושב בציון אלא גם את האמריקאים והסינים הגויים, לא רק היהודים, אם לא בריית יומם ולילה חוקות שמיים וארץ לא שמת, זאת אומרת החזקת העולם כולו נעשית רק ע"י התורה הקדושה ולומדיה. ומצווה זו שקולה כנגד כל המצוות ואין ערוך למעלתה ולזכויותיה. אבל יש עוד מצווה אחת גדולה מאד שהיא כרוכה גם כן במצוות התורה וזו מצווה להשיב את הבנים של הקב"ה לאביהם שבשמיים, למה? משום שכתוב "אין ישראל נגאלין אלא בתשובה", כולנו מחכים כבר לגאולה אנחנו לא רוצים יותר לא פיגועים ולא אסונות ולא אנטישמיות ולא שום דבר רע, אנחנו רוצים מנוחה ונחלה. אבל בשביל לקיים את הדבר הזה חייבים לעשות את הצעד המחייב - תשובה אם עמ"י לא עושים תשובה אי אפשר שתבוא גאולה לישראל, גם אם ילמדו תורה בכל העולם כולו רבים וטובים וישארו עוד רבים מבני עמנו רחוקים ולא יהיה מי שיושיט להם יד אנחנו מתעכבים מגאולתם של ישראל, ואני אביא כמה ציטטות מהמקורות בשביל לראות את הדברים.

התורה בפרשת ויקרא מביאה פסוק אדם כי יקריב מכס קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנם, אומר על זה אור החיים הקדוש "ירמוז לצוות את אנשי החיל להשתדל לקרב את לבבות עם בני ישראל לעבודת ה'", לזה יקרא קרבן לה', קרבן לה' הקרבן

הנבחר ביותר לה' זה לקרב את הלבבות של עם בני ישראל לאבינו שבשמיים, כמו שכתוב "ואתם הרבקים בה' אלוקים חיים כולכם היום", אבל מה לעשות שיש כאלה שהם נבדלים ורחוקים מהקב"ה והאדרון ברוך הוא יקפיד כביכול על הדבר ויתאוהב לקרב אותם אליו, הקב"ה יש לו תאוה גדולה מאד, מהי? לראות את הבנים שלו קרובים אליו חוזרים אליו. חלילה וחס אם אחד מהילדים שלנו יוצא לתרבות רעה ומתרחק כמה אנחנו טורחים ומתייעצים להתייעץ, לשלם, למצוא עצה כיצד להחזיר את הבן הביתה, כמה בושה מלווה בזה, כמה טרחה, כמה צער, חוסר שינה, דאגה, כמה קלקול יכול לצמוח מזה לילדים האחרים? ואנשים מוכנים לשפוך זהב וכסף העיקר לתקן את המצב. אם זה אנחנו, הקב"ה על אחת כמה וכמה הוא מתאוה שהבנים שהתרחקו, ומדובר במיליונים בנים של הקב"ה הוא רוצה שהם יתקרבו אליו בחזרה, אז הקב"ה מצווה על זה והוא אומר הוכח תוכיח את עמיתך כיוון שזוהי המצווה לקרב את האהה הרחוק והוא נותן שכר גדול על זה, שכל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו, הקב"ה מציל אותו משגגות משגיגות. והקב"ה לא צריך מאחד כזה לא נדר ולא נדבה, לא צריך. עצם זה שהוא הביא בן אחד של הקב"ה לאביו שבשמיים, שכרו מופלג. הוא לא צריך יותר לתת נדרים ונדרות להקב"ה, זה הקרבן הנבחר שה' רוצה ומי שיש לו את היכולת לעזור ולסייע ולהביא בנים כאלה ולא עושה יש עליו גם עונש, כמו שכתוב ביחזקאל הנביא וממקדשי תחלו אל תקרא ממקדשי אלא ממקודשי, זאת אומרת אלה שיכלו הכהנים להציל את העם ולהדריך אותם ולא עשו - מיידת הדין פגעה בהם ראשונה. מה זה "אדם כי יקריב מכס" מכס זה מהפחותים בכס אומר האור החיים הקדוש, יש כאלה שלצערנו הרב נתפחתו במעשיהם, אז הוא מבקש שיקריבו אותם "כי יקריב נצר מטעיו קודש לשורשו" זה מה שהקב"ה רוצה בעצם מכל יהודי מאיתנו, וזה הקרבן הנבחר. אבל לא כולם זוכים להיות מאנשי החיל להשיב רבים מעוון, עליהם נאמר "אדם כי יקריב מכס קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן", אלה שלא יכולים להקריב קרבן נבחר את הבנים של הקב"ה אלה צריכים להביא בהמה וצאן וכו'. אבל מה ה' רוצה מאיתנו? את המצווה היקרה הזאת, וזה ענין הקרבן.

אומר רבנו בחיי בשער אהבת ה', פרק חמישי: וראוי לך אחי לדעת כי זכויות המאמין, אפילו אם יהיה מגיע לתכלית הרחוקה בתיקון נפשו לאלוקים יתברך, אם ניקח אדם שהזכויות שלו מגיעות למקסימום שאפשר להגיע, תיקן את נפשו לאלוקים והגיע אפילו קרוב למדרגת המלאכים או לגירסה אחרת הנביאים, במידותיו הטובות מנהגייהם המשובחים השתדלותם בעבודת הבורא ואהבתם הזכה בו בהקב"ה, אינם

זכויות מי שמורה בני אדם אל הדרך הטובה ומיישר את הרשעים אל עבודת הבורא. אם ניקח אדם הכי צדיק שיש, קרוב למלאך, נביא עם כל המעלות, הזכויות של מי שמיישר את הרשעים לדרך הטובה גדולות בהרבה לאין ערוך משלו, למה? שזכויותיו נכפלות בעבור זכויותם בכל הימים ובכל הזמנים, זאת אומרת יהודי עשה בעל תשובה אחד, הבעל תשובה הזה כל המצוות שלו כולן נחשבות אצלו בזכויותיו, כל הזכויות של הבעל תשובה אפילו שלא נעשות המצוות אצלו עדיין מאה אחוז, הוא מקבל מאה אחוז עליהם, מה שאצלו לא, אם הוא לא הניח תפילין עם כוונה או בהיסח הדעת, אז הוא לא מקבל שכר מלא על המצווה. אבל אם השני הניח אותו דבר הוא כן מקבל שלם את המצווה, כל הילדים שלו, כל צאצאיו עד סוף הדורות, כל החברים שהוא השפיע או שהושפע ממנו, כולם נחשבים בסל הזכויות של זה שקרב אותו לאביו שבשמיים. ומה זה קרב אותו? אפילו אם לקח אותו לשיעור תורה, אפילו אם נתן לו רק קלטת אחת והוא חזר בתשובה, אפילו אם הוא היווה בשבילו דוגמא, שהוא התפעל ממנו והוא אמר "מה אם הוא חזר בתשובה איך אני לא אחזור בתשובה?" ומה הוא הושפע גם זה נקרא שהוא החזיר אותו בתשובה וכל הזכויות שלו בכל הימים ובכל הזמנים עד סוף הדורות ושל כל צאצאיו נחשבים בסל הזכויות של אותו אדם, זאת אומרת לכן אומר כאן "מי שמתקן נפשו בלבד תהיה זכותו מעטה", מעט "ומי שמתקן את נפשו ונפשות רבות תכפל זכותו כפי זכויות כל מי שיתקן לאלוקים", כמו שאמר רבותינו ז"ל "כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו" ואמרו משה זכה וזיכה את הרבים זכות הרבים תלוי בו שנאמר צדקת ה' עשה ומשפטיו עם ישראל. ואמר במשלי ולמוכיחים מן העם ועליהם תבוא ברכת טוב ועוד אמר במלאכי "תורת אמת הייתה בפיהו ורבים השיב מעוון", ובדניאל כתוב "ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד".

[המשך בשבוע הבא..]

מתוך הרצאתו של כבוד הרב
אמנון יצחק שליט"א
במונסי, ארה"ב
בתאריך 11.6.2002
לשמיעת שיעורים והרצאות חייגו
(גם מטלפון כשר)
02-3724787

להצלחה בעסקים
בן ציון בן הנה
לעילוי נשמת
אליס בת פרלה

לזיווג הגון מהרה
אבנר מואיז בן משה
שלומי בן רינה
אבנר מואיז בן משה

לעילוי נשמת
איבון ספינוי בת פרידה,
חיים בן ברכה
שולה בת חנה

לעילוי נשמת
שרה בת רבקה
דוד בן רבקה
חנה בת רומיה ע"ה

ניתן להשיג 'קובץ מלוטט בבעיות השעה בעניני כשרות' בטלפון 0549543484 כולל דיסק מתנה מצורף או בחינם במייל refaelyhu@gmail.com

לעילוי נשמת
ציון בן יהודה
אבנר בן יהודה

להצלחה למוסדות
'לדעת חכמה ומוסר'

לרפואה שלמה מהרה
מינה בת סימה
יוחאי בן סילביה
שרון

לרפואה שלמה
מהרה
תמר בת שלמה